

Promocja Rocznika Jeleniogórskiego 2022

26 stycznia 2023 roku w dawnym pałacu Schaffgotschów miało miejsce spotkanie promocyjne nowego Rocznika Jeleniogórskiego. Pismo Regionu Karkonoskiego za 2022 rok nosi numer LIV. Na prawie 400 stronach zamieszczono teksty ukazujące historię naszego regionu.

Foto: Krzysztof Tęcza

Stanisław Firszt w tekście „Jeleniogórski Szczerbiec – miecz księcia Bolka” przedstawił niezwykle losy tego ciekawego zabytku. Okazuje się bowiem, że mimo iż dany obiekt od lat znajduje się w zbiorach muzealnych to mało kto wiedział o jego niezwyklej historii. Dopiero przeprowadzone przez autora badania wykazały, iż jest to jeden z cenniejszych obiektów w zbiorach Muzeum Karkonoskiego.

Nie jest to jedyne opracowanie tego autora w najnowszym Roczniku Jeleniogórskim. Zaprezentował on także wyniki kwerendy w sprawie rozproszonych zbiorów Schaffgotschów, przybliżył ponad stuletnią historię działalności Szkoły Snycerstwa w Cieplicach, a także podzielił się swoim odkryciem w sprawie zabezpieczenia odnalezionych w 1945 roku dzieł sztuki na terenie Kotliny Jeleniogórskiej.

Marek Szajda podzielił się swoimi rozważaniami nad określeniem prawidłowej daty istnienia Jeleniej Góry. Krzysztof Sawicki przypomniał wybitnego artystę – Józefa Gielniaka. Ten mistrz linorytu, mimo iż znany od jakiegoś czasu jakby popadł w zapomnienie. Tym bardziej artykuł Krzysztofa Sawickiego warty jest polecenia.

Ivo Łaborewicz w swoich poszukiwaniach dotarł do niezwyklego dokumentu. Jest nim kontrakt dzierżawy schroniska Schlingelbaude (Na Polanie) w Karkonoszach z 1899 roku. Dzięki temu możemy m.in. dowiedzieć się co wchodziło w skład wyposażenia takiego obiektu.

Bardzo ciekawym, do tej pory prawie nieznanym tematem, do dokumentów którego dotarł Ullrich Junker jest sprawa Mniszego Lasu położonego powyżej Górzyńca a należącego dawniej do

prepozytury cieplickiej cystersów. Zapomniany kawałek ziemi swoje ponowne „życie” zawdzięcza przypadkowemu wypatrzeniu przez przewodnika sudeckiego Sławomira Stankiewicza leżącego przy drodze kamienia, który okazał się kamieniem granicznym.

Stanisław Firszt i Ivo Łaborewicz. Foto: Krzysztof Tęcza

Ryszard Knoll zainteresował się życiem i pracą człowieka niezwykłego. Człowieka, który ujarzmił żywioł. Był to Otto Intze, pionier w dziedzinie ochrony przeciwpowodziowej, elektrowni wodnych, budowy zapór i wież ciśnieni. Był on współautorem ustawy z 1900 roku o przeciwdziałaniu powodziom. To dzięki niemu powstały duże zapory w Pilchowicach i Leśnej oraz wiele mniejszych zbiorników powodziowych.

Arkadiusz Kuzio-Podrucki, autor kilku znakomitych opracowań o rodzinie Schaffgotschów tym razem pokusił się o przedstawienie życiorysu hrabiego Emanuela Gotarda Schaffgotscha. Na podstawie losów hrabiego mógłby powstać bardzo interesujący film.

Kolejny przyczynek do historii naszej ziemi, to rozważania Grzegorza Tomickiego. Autor w swoim opracowaniu „Między niebem a ziemią. Przejaw kultu siedmiu archaniołów w ikonografii freskowej Zespołu Pocysterskiego w Jeleniej Górze – Cieplicach”, przedstawia zupełnie nowe spojrzenie na te piękne ale skrywające wiele tajemnic malowidła.

Ciekawym acz zaskakującym jest plan inwazji wojsk czechosłowackich na Dolny Śląsk w grudniu 1980 roku, który omówił Jerzy Kordas.

Oczywiście nie są to wszystkie materiały zawarte w nowym tomie rocznika. Marek Obrębalski porusza aspekt statystyczny, Krzysztof A. Kuczyński wraca do Gerharta Hauptmanna, Zbigniew Adamski przypomina dyrektorów naczelnych Zakładów „Chemitex-Celwiskoza”, a Karolina Pawlikowska zamieszcza indeks artykułów dotyczących miasta Jelenia Góra jakie ukazały się w prasie lat 1945-46.

Uzupełnieniem całości są sprawozdania instytucji i towarzystw działających na naszym terenie. Są też teksty jubileuszowe i recenzje ciekawszych wydawnictw.

Niestety tym razem bardzo obszernym okazał się dział In memoriam. Epidemia panująca w ostatnim okresie zebrała ogromne żniwo. Odeszło wielu wspaniałych ludzi, tak wielu, że nie sposób o wszystkich napisać więcej niż kilka linijek.

Foto: Krzysztof Tęcza

Niejakim podsumowaniem tego co wydarzyło się w minionym roku jest zamieszczona na końcu „Kronika jeleniogórska” opracowana przez Krzysztofa Tęczę, który kontynuuje dzieło Czesława Margasa.

Kończąc prezentację nowego tomu Rocznika Jeleniogórskiego należy podać kilka podstawowych informacji. Otóż wydawcą jest Towarzystwo Przyjaciół Jeleniej Góry i Archiwum Państwowe we Wrocławiu Oddział w Jeleniej Górze. Pomocni byli: Karkonoskie Towarzystwo Naukowe, Muzeum Karkonoskie w Jeleniej Górze oraz Muzeum Przyrodnicze w Jeleniej Górze.

Redaktorem był Ivo Łaborewicz, a zespół redakcyjny tworzyli: Stanisław Firszt, Piotr Gryszel, Janusz Milewski, Marek Obrębalski, Karolina Pawlikowska, Jacek Potocki i Marek Szajda (sekretarz).

Miłym akcentem spotkania było przekazanie wiadomości, że Towarzystwo Przyjaciół Jeleniej Góry i Archiwum Państwowe we Wrocławiu zdobyły 1. miejsce w kategorii czasopism za „Rocznik Jeleniogórski” tom LII i LIII na 7. Międzynarodowym Konkursie „Najlepsze wydawnictwa o górach”, który odbył się w Krakowie w 2022 roku.

Krzysztof Tęcza